

Missugune kogudus on Kristuse kogudus?

Ev. 4, 4—5.

See küsimine on iga ühele kes tõsist ühendust Jumalaga otsivad suure tähtsusega. Meie elame ühe aja sees, täis usulist segadust. Kristuse sõnad on täide läinud; Matt. 24, 23—24: Siin on Kristus! Seal on Kristus! Siin on õige tee! Seal on tõsine kogudus. See on tänapäevaste 600 kiriku usufelti kuulustuste siju. On siis üleüldse veel võimalik keht niisugust segadust ja purustust õiget teed leida? Kii saad sa armas lugeja ehk vähest küsima, wõi ehk usud sa et igauks wõib enda usu wiisi järel õndsaks saada? Effitus on suur ja segadus kaugele laiali lautud, palju wale prohwetisid on töös, aga Jeesus ütleb meile, kui see võimalik oleks, saaksid ka ärawalitud, see tähendab tema lapsed, ta kogudus ärakõlitud, aga tänu Jumalale, et see võimata on. Kes Jumalat otsib, saab teda leidma, ka tema lapsed. Jerem. 29, 13. Juba Jeesuse ajal oli Jumalast see on tema sõnast ja seadusest ära taganenud kirikud ja usufeltisid. Nõnda et Kristus wariseridele seletama pidi, et nende usk wäärtusetu on ja ei mitte Jumal waid saadan nende walgus olla. Joh. 8, 44. Sellesamas peatükis 31—32 salmini seletab Jeesus, mis õige koguduse tundemärk on: „Kui teie minu sõna sisse jäete, siis olete tõesti minu jüngerid!“ Meie kaanepilt näitab terve rea kirikuid ja usufeltisid, meie päwil, kes Jeesuse õpetust mitte täiesti oma elu juhtnööriks ei tunnista ja nad saawad seepärast saadana kõie läbi juhatud. Niisugused kogudused ei kuulu mitte Jumala kogudusse, sest neil on need tingimised, millest Johannes räägib: 1 Joh. 1, 6—7. Õige koguduse elu ja õpetus on tõe walguse järgi. Jumala sõna on igas asjas igawese elu

küsimustes mõõduandew. Inimlikud armamised saawad Jumalast äraheidetud. Jumal on oma lapsi maa peal ikka kogunud ja nende läbi töötanud. Juba Iisrael oli üks korraldud rahwas. Jumal lahutas selle rahwa kõigest teistest rahvastest ja tegi ta oma seaduse hoidjaks. Kõik ilma rahwad pidid selle Jumala tundmisele tulema. Minult Jerusalemmas oli Wana-seaduse järele Jumala kummardamise paik. Room 3, 1—2. Joh. 4, 20—22.

Uuaja auline käst lahutas Iisraeli kui müür paganatest. Kii on see ka tänapäew. Jumala rahwas, tema kogudus on lahutatud kõigest inimlikust õpetusest ja ebajumalateenistusest. Kõik kes Jeesuse päwil tema kuulutust ära heitsid ja tema järel ei käinud, mõistsid iseendid hukka, nad ei kuulunud mitte hea karjatse hulka. Jeesus on ükfinda tee Jumala riiki, tema on ükfinda ainukene tõde. Ta seletab et ükski ei wõi isa juure saada, muudu kui tema läbi. Tema on üks lammaselanta. Tema lambad kuulwad tema häält ja käiwad ta järel! Kes kõrwalt püüab sisse tulla on waras ja rööwel. Joh. 10, 11. Sel wiisil aralangenud ristikogudusi on igal ajal olnud ja on ka meie päwil. Kristlikud kirikud ja usufeltid kuulutawad sõda ja werewalamist, see on saadana töö ja effitus. Meie päwil peab Elia Kristuse koguduse juht olema. Malakia 3, 23—24. See tähendab üks rahwas ehk kogudus peab Elia waimus ülesastuma ja langenuid kiriku ja usufelti liikmetele hüüdma „Kui kaua lõkate teie kahes mõttes!“ 1 Kuning. 18, 21. Tulge, ärgem teenigem pooliti maailma ja pooliti Jumalat. Astukem täiesti Jumala poole. Tulgem läbi usse (Kristuse) tema karja sekka. Jeesuse ja apostlite õpetusest ära langemine sai suureks. Tõde jälgi oli

kefkajal weel waewalt leida. Käst sai muudetud, sest et Jumala sõna ahelasje teatud oli. 16 aastasaja usupuhastus purustas need köidikud. Piibel ilmus ja ühes sellega ka tõde. Jesuse tulemise eel, peab aga see usupuhastus täielikult aset wõtma, ning lõppule jõudma ja üks rahwas kogutud saama, mis temale wõib wastu minna. (Salm. 14, 12).

Mehed kes sõnast igawest tõde uurisid saiwad walgust ja selgust ekstituse ja äralangemise üle. Tan. 12 peatükki 4, 9 ja 10 salm on täide läinud. Adwentliikumise päiwil tõusis üks kogudus wana igawese ewangeliumiga. Kui Kristuse teisest tulemisest teatati, küsitiwad Jumala lapsed: „Kudas wõime meie seisma jääda?“. Ja Jumal kinkis neile walgust. Käst ja ewangelium sai nüüd selges walguses ära mõistetud. Hingamisepäew Jehowa truwide kumardajate märk sai jälle leitud ja pühitsema hakatud. Jumal on tänapäew seitsemenda päewa Adwentistisi kutsumud, nii kui wanast Iisraeli. Esmise, teise ja kolmanda ingli kuulutuse läbi (Salm. 14, 6—12) on ta üht kogudust maailmast (Babilonist-segadusest) lahutanud, et seda oma ligidusesse tuua. On ainult üks jõe hallikas, mille mürdmata truudusest kristlased wõiwad kiidelda ja see on Kristus, meie Dnistegija, Lunastaja, Gesticstija, Looja ja kuningas. Nii kuu, kui üks kogudus Kristusele truuwiks jäeb, wõime meie jälle hulka kuulutada; aga nii pea kui ta tõrgub pilwefambaga enda tee peal tõutatud maale sammude pidama, oleme meie sunnitud Kristuse ja selle wahel walima. Kui meie siis weel kauem niifuguse korra (organisatfioni) hulka kuulume, siis teeme me endid tema pattude wõalitseks ja saame ka tema nuhtlustest osa saama. Usklikute õnnistus oleneb ära nende truudusest Kristuse wastu, oma elu ja maapealsetest köidikutest tähelepainemata. Mõned inimesed lähewad enda truuduses koguduste wastu, nii kaugele,

et nad seletawad selle koguduse liikmeteks jääda, nii kuu kui nad elawad. See on aga wäga kardetaw seisukoht ja wõib wiimaks, kui selle juure jäetakse Kristusest lahutada. Meie ainukene eesriht peaks olema, selle koguduse liikmeks jääda, kus Kristus pea on. „Jumala käsud ja Jesuse usk“ on Jumala koguduse selged tundemärgid (Jes. 8, 20), need peawad igal pool kõrgel hoitud saama. Esmise ja teise kuulutuse wägi, peab kolmandas weel enam tõusma. Ta saab walju häälega, ühe ingli poolt, kes keft taewast lendab kuulutud ja tahab terwet ilma tähelepanelikuks teha. Kus ja armas lugeja tänapäew weel wiibid, oled ja ühes ehk teises koguduses sündinud, kui ja Jumala rahwa sekka tahad kuuluda ja õndsaks saada, siis kuule ja käi selle kuulutuse järele. (Salm. 18, 4:

„Minge temast wälja minu rahwas“.

Jätta maha kõik ekstitused, otfi igawest tõde ja ja leiad Jumalat ja tema rahwast. Kõik maailma elanikud saawad pea suurt käsuaandjat nägema. On weel palju nii mitmesugustes kirikutes ja usufeltsides, kes midagi selle kuulutuse tähtsusest ei tea. O, et nad wõiksid tähelepanelikuks ajamärkide peale saada, mis nii selgesti näitawad, et otfa aeg meie ees seisab! Paljud, kes oma hinge õndsusest ei ole hoolinud, saawad pea kaebama: Võikus on mööda läinud, kui on läinud ja meid ei ole ärareastatud. Mil-las saawad inimesed õppima tundma et Jumal, Jumal on ja ei mitte inimene, ja et ta muutmata on? Iga häda ja surma sündmus on tunnistus kurjuse wäest ja elawa Jumala tõest. Jumala sõna on elu ja jäeb igawesti seisma. Kudas wõib inimene, kes teab, kes Jumal on ja mis ta teinud, saadana teed Jumala tee asemele walida? On ainult üks tee uuest ülesseatud Paradiisi — ja see on sõnakulmise tee. Rog. 12, 23—14.

Endine alg- ja tänapäevane ristikogudus.

Tõlise ristikoguduse algus on Kristus ise. Tema juures ei ole muutmist ega vahetamise varju. Tema on see sama tänapäev, mis ikka ja alati. „Jesús Kristus on see sama, eila, täna ja igaveste.“ Jumala Waim, keda ta on saatnud oma enese nimel, on ka tänapäev see sama, mis alguses.

See on aga teuts saanud, et inimeste seas on muudatus Kristuse jälgis käimises sündinud. Esimine kogudus tunnistab seda sama Waimu, mis Jesuse sees elas. Ja iseäranis walitses see nende seas, peale selle kui Jesús enda jüngrid oli maha jäänud ja oma Waimu nende üle wälja walanud. Ennem seda ei olnud neil õiget arusaamist Kristuse tõsiseist misisionist ja tema tulemise otstarbest.

Nad püüdsiwad see järel, et aukohtasid tema ülesseatud riigis omandada. Ning olid arad ja ärähirmunud kiusatuse tumil. Oma elu hoida kaisudes, salgasid nad see juures oma õpetaja ära. Kui hoopis teistsugused leiame aga neid pärast. Peetrus, kes oma õpetaja kolm korda oli ära salganud, seisab nüüd karutseta suure kohtu ees ja wastab neile kõige suurema lahtusega: „Jumala sõra peab enam kuulda wõetama, kui inimeste sõna.“ Ja nad läkswad rõõmuga suurest kohtust ära, sest neid oli wäärt arwatud, Jesuse nime pärast teutust kannatama.“ Apos. teg. 5, 41.

Kogudusel oli üks süda ja üks hing. Ükski ei wõlnud omast warast, et see pidi tema oma olem, waid neil oli kõik ühes. Ja kus nad kokku kogusiwad seal kõikus sagedasti paik seft Jumalast tõutud Waim täitis neid.

Apostlid läkswid wälja ja kuulutasid sõna Jumala wäes, nii et iga päew hingesid koguduse juure pandi. Kuhu nad ilal tuliwad andis Issand enesest tunnistust nende läht, kuna haiged terweks tehti ja patused ümber pöörasiwad. Kui Issand nii wägewalt töötas, ei jäänud ka saadan hooletuks, waid äritas rahwast ja tekitas tagakiusamist apostlite ja nende poolehoidjate wastu. Üks sai teije järel ära tapetud, aga mida suuremaks tagakiusamine läks seda edukamalt läks ka töö edasi. Jerusalemma kogudus sai laiali pillatud ja igas paigas, kuhu jüngrid tuliwad, kuulutasiwad nad ristilöödud Jesust. Kõige suurem tagakiusaja sai ümberpööratud ja Jumalast arwalistatud töö riistaks.

See oli Paulus, kes ristikoguduse laiali-lautamiseks oli rohkem korda saatnud, kui ükski teine inimene. Tema on rohkem töötanud, rohkem kirjutanud ja rohkem kannatanud, kui ükski teine apostel. Misiki ei wõinud teda lahutada Jumala armastusest Kristuse Jesuse sees.

Kui temalt ja Silaselt Wilippis riided ihu pealt kisti ja neid weriseks peffetult kõige kindlammase wangitorni heideti ja nende jalad palku oli pandud, laulsiwad nad wõsel kiituse laulusid, nii et kõik wangid seda kuulsiwad. Aga ei mitte üffinda wangid ei kuulnud seda, waid ka terwe taewas. Jumala ingel sai saadetud, et wangikoja alused kõikusiwad. Niisugune meele ja Waimule inimese sees, ei wõi ükski wastu panna. Ta toob taewa enesega wangikotta; kõik kõididud peasewad wallale, wangikoja ukjed lähewad lahti, patused pööravad endid Jumala poole, ning inimeste ja saadana wõim ou murtud.

Juba tema kutse algul sai talle wõõr, et tal palju saab kannatada olema ja ta tundis rõõmu, et ta Jesuse pärast tohtis kannatada. Tema soow on järgmistes sõnades awaldud: „Et ma wõiksin teda tunda ja tema ülestõusmise wäge, ja et ma tema kannatamistest osa saaksin ja tema surma jarnatseks saaksin“ Wilip. 3, 10. Misjuguine imeline soow „tema kannatusest osa saada, et siis tema surma sarnane olla.“ Ta ei tahtnud mitte üffinda auu sees Kristuse sarnane olla, waid ka kannatuses ja seefama Waim täitis ka teisa apostlid. See oli ristikoguduse Waim apostlike päiwil. Reid sai kristlasteks nimetud, aga selle nime kandmist loeti teutuseks. Nad pidiwad tahtlikud olema, wiletsust ja tagakiusamist kandma. See nõudis truudust ja kindlust niisuguses seisukorras seisma jääda. Neil, kes endid ühe koguduse külge kõitsiwad, ei olnud ühtegi ajaliku kasu oodata, waid palju enam tähendas see enamatel juhtumistel maja ja wara kautust ja isegi ajaliku elu; aga tahtlikult ja rõõmsa meelega ohwerdasiwad nad kõik. Niikaua kui niisugune Waim walitses, läks Jumala töö edasi ja saadan nägi, et ta sel wiisil mõjuda ei suutnud. Nii on ta siis enda taktikat muutnud ja wiimati nii kaugele jõudnud, et ta maailma on Jumala koguduse sisse toonud. Ta on Jumala lapjed ükskõikselt teinud. Tagakiusamised on järgi jäänud. Kirik sai ülendud ja austud, nii et wiimaks kuningad ja keisrid endid koguduse külge kõitsid ja maailmliseks muutunud ristikogudus seisis kõrgelt austud üle kõige. Maailma waim wõttis aset sellesse kirikusse, mis lord nii auline oli. Ja inimese sugu on ühe teise mõiste saanud sellest, mis tähendab tõeline ristikogudus. Tänapäew ei ole see mingisugune teutus ennast lasta kristlasteks nimetada, waid palju enam saab seda auks peetud. Peaaegu igauks tunnistab ennast kristlasteks. Kristuse tunnistajate arw tõuseb miljonitesse. Kui palju sarnadust on aga

tänapäewasel ristikogudusel algkogudusega? Kus on see ennast ärasalgaw ohwrimeel, mis ennast seal ilmutas? Tänapäew näib paljudele juba raskest minema, kui nad wähe enda wahenditest töi heaks peawad andma. Kui paljude juust ei kuulda, seda kaebtuft: „Ah, sinna peab ju ikka andma!“ Ja paljud ühendawad endid ainult seepärast kirikuga, et sealt ajaliku kasu saada. Paulus kirjeldab järgmistes sõnades tänapäewast üleüldist nimekristlaste kogu: „Aga jee olgu sulle teada, et wiimisel päiwil hirmsad ajad peawad olema. Sest siis on inimesi, kes iseeneestest palju lugu peawad, kes rahaahned, hooplikud, juurelijed, teutajad, wanemate sõna põlgajad, tänamata, pühitsemata on, kes omaksid ei armasta, lepituse rikkujad, laitjad, prassijaid, waljud, kes head ei armasta, petised, äraandjad, kts on häkkitse meelega, uhked, kes liha himusid enam armastawad kui Jumalat, kellel on jumalakartuse nägu, aga selle wäe salgawad nemad ära. Ja neist lahku.“ 2 Tim. 3, 1—5.

See on umbes see seisuford, milles üleüldine ristikogudus wiibib. Tänapäew on paljud, kes ristiusku tunnustawad, aga wähesed, kes seda läbi elawad.

Inimesed on nii täis enesearmastust, et seal tõhisele Jumala armastusele enam maad ei leidu. Igaüks püüab oma enese huuwijid hoida. Jumala sõna saab küll palju kuulatud, aga wähe selle järele tehtud. Ei ole enam ühtegi tagakiusamist. Sest peaaegu iga üks tunnustab ennast kristlasteks. Aga kus on tänapäew tõsine ristikogudus leida? Kes ilmutab Kristuse Waimu nii kuida see Jesuse ja tema jüngrite juures tunda oli? Kus on ohwrimeelt näha? Kus igatsetas Jesuse kannatuiste järgi, et tema surma sarnatsesks saada? Eks ei katsu igaüks nii palju, kui iganes wõimalik endale mõnustust sisse seadida?

Kui Kristus ristikoguduse alustaja tänapäew ilmub, kui põlatud natsareenlane, ei saaks ta tänapäew paremine wastu wõetud kui 1,900 aasta eest. Inimesefugu ei ole paremaks läinud, wcid weel sügawamale wajuuud. Jesus ütles, otsekui Noa päiwil oli, nii saab ka olema, siis kui inimesepoeg tulema saab. Ustakse küll, et Jesus üksford maa peal wiibis, ja selle usu järele nimetase endid ka kristlasteks. Aga kas selle järele elatase, nagu Kristus ja apostlid elasid, see saab wähe südamesse wõetud. See peale ei mõelda sugugi, et see Jesuse elu on, mis meid õndsaks teeb. Sest ainult see on tõsine kristlane, kes Jesuse jälgedes käib, ja selles maailmas nii rändab, nagu tema on elanud. Tema on weel täna see sama, ja tema järelläijad peawad tänapäew ka needsamad olema, mis apostlite ajal. Ristikogudus on ikka üks ja ei wõi murdetud jaada. Issand saab, kui ta taewa pilwete peal ilmub, ühe koguduse leidma, mis

kõigiti täieline on, kus ei ole ühtegi wiga ega kortsu ja mis ilmalaitmata ja püha on.

Seepärast saadab Issand ühe kuulutuse maailma, mis inimesi peab üleskutsuma, oma Jumalale wastu walmistama. Oled ja, armas lugeja seda kuulutust juba kuulnud? Kas oled ja seda kuulda wõtnud, ja tahad ennast walmistada? Kui see nii on siis ära otsti ühtegi wälise mõnustusega kogudust nii kui enam jägu seda maailmas teeb, waid otsti tõsist ristikogudust, niisugust kui see apostlite päiwil ennast ilmutas. Neil kes Kristust omas täiuses tahawad esitada, neil saab ka wiletsust ja tagakiusamist olema läibi teha; sest meie loeme, et saadan teab, et tal wähe aega on. Seepärast on tal suur wiha ja lähed sõdima, ülejäänutega naise seemnest, kes Jumala kisu sõnad peawad ja kellele on Jesuse tunnistus. (Jlm. 12, 17). Tänu olgu Jumalale, et weel ikka truu seeme on ülejäänud, kuni tänapäewani. Ja need ülejäänud saawad sel aastasajal maailmale tõhst ristikogudust ilmutama.

Palwe lähssus kambrikeses

Meie iga ühe elus on filmapilkusid, mil meie ainult Jumalaga kõneleda tahaksime. Meie oleme ilmast wäsinud ja haiged pattudest. Meie armsamad ja kallimad, keda meie kõige elu aja tunnud oleme, ei näe meid mõnikord mitte mõistma. Meie hing on rahutu ja nälgas, ehk wajutab mõni kurbtus wõi walu meie südant kui kruustangide wahelle kokku. Meie filmad põlewad ja kuiwawad selle kaua igatsitud lootuse järele oodates — meie süda on rinnus raske kui tina. Siis igatseme meie ükfi olla — üks tund täiesti ükfi meie Jumalaga. Tema mõistab meid ja ehk küll meie piisaratest tumestatud filmad waewalt tema armastawat filmanägu näha wõiwad, siiski kuuleme meie tema lahkset, troostiwat healt, mis waitkelt, kui ühe ema kiigelaul kõlab, kes meie raskete, waewatud ja tormidest wintjutud südamete ütleb: „Ole rahul; jae wait!“

Niisugust etuläbielamist teeme meie tihti ja mõningad meie seast weel igapäew. Kui meie siis oma kambrikeseesse läheme „ükfi temaga“, siis wõime meie iseäranis waitse palwe õnnistust tunda ja maitsta. Ja misjagune suur eesõigus on see! Meie süda põleb ja pea käib ümber, kui meie selle üle tohamejärele mõtelda, et see igawene Sumal oma suurt maailma juhatades ka iga filmapill, igal ajal ja igas kohas — üht nõrka, roomajat abita ussikest — kuuleb, et ta meie kaebamist ja häda tähele paneb. Mina ei wõi mitte nii ootamata tema juure tulla, et see teda ehmataks; tema on igal ajal walmis kuulma — oh seda õnnist teadust — tema ei wäsi iialgi, meie alandliku hüüdmist kuulmast.

Brohwet Elias ütles nende wõdrajumala teenrite ja Paali kummarbajalele, et wõib olla nende Jumal on tee peal, et ta kuulda ei wõi, ehk nad küll oma arwates maad ja taewast oma kisa ja hüüdmisega täitsi wad. Aga nii ei ole lugu meie Jumalaga.

Maapealse kuningate ja walitsejatele wõib ainult paljude kormete läbi läheneda. See kõige kõrgem aga ei tarwita ühtegi ette seadmist wõi siiseseadmist ei ühegi oma alama käest. Ta tunneb neid kõiki. Ei ole ühtegi suurt teadustamist wõi pajuna healt tarwis ette kõlada lasta, et meid ette walmistada, tema wastu wõimise ruumidesse peafeda; tema on igal ajal walmis. Tema helde süda tunneb meie esimest nõrka lööki ja tema juures on iga meie pisar üles märgitud. See kõige wäsem ja alatum wõib niisama etteadustamata tulla, nagu kõige kõrgem würst. Meie wõime Taawetiga welda: „Mina olen waene ja wilets, aga Issand mõtleb minu peale!“ Kui on päiwi, mis täis walusat kurbust ja õnnetust on. Eeis largeme oma põlwele peale ja walame kõik oma kurbust ja walu selle osawõtja kõrwade ette, kes ka Laatsaruse hana juures nuttis ja meie wõime tema käest troosti leida. Üks lühikene kõnelemine Jesusega, on see ainus abinõu kurbadel tundidel.

Mitte kõik elupäewad ei lähe aga kurbuse mööda. Rohkem on päiksepaistet kui pilwiseid ilmi, rohkem on rõõmu kui kurbuse päiwi. Kas wõiksime meie siis aruustada teda see cest tänada? Tema teab kõik ja tema tahaks heameelega näha, et tema lapsed õnnelikud oleksid. Ta on rõõmus ja kurbuses alati seefama. Ja wõtab meie tänu weel enne wastu, kui meie sõnad wälja rääkinud oleme. Ja misjagune suur eesõigus ja ärarääkimata õnnistus on see Jumalaga ühendus meile, kui ükski teine silm meid näha ja kellegi teise jüda meid mõista ei wõi. Waikses kambrikeses palumine on hinge elu.

Terwise õpetus.

Toitude wäljawalik.

Meie keha saab sellest toidusest ülesehitud, mis meie tarwitame. Keha iga organi alaline liigutus sünnitab kulumist ja et seda jälle parandada tarwitame meie toidust. Iga organ nõuab oma osa meie toidusest. Pea aju peab oma osaga warustatud olema; kondid, muskolid ja närwid nõuawad jällegi enda oma. See on üks imeline käik, mis toiduse werests muudab ja seda werd selleks tarwitab, et keha mitme-

jaguseid osasid ülesehitada; ning see kestab alaliselt edasi, iga närwi ja muskli elu ja jõuga täites.

Müüd peaks aga ka niisugused toiduained selleks walitud saama, mis tarwilisi elementisi keha ülesehitamiseks kõige paremini wõiwad anda. Selleks walikuts ei ole söögiisu mitte kõige parem juht. Cest ta on wõõriti kormete läbi söömisest ärariklutud saanud. Sagedasti nõuab ta söökisid, mis terwise peale mõjuwad ja selle ajemel et jõudu anda, tekitab ta nõrkust. Naeltskonna wiisid ei wõi meid niisamuti mitte dieti juhtida.

Igal pool walitsewad haigused ja hädad tulewad suuremalt jäult halwa toitluse üleüldiseks wigadeks lugeda. Et teada saada, mis kõige parem toidus on, peame meie jumaliku alg plaani, inimese toitmiseks uurima. Tema, kes ta inimese löi ja tema tarwitusi mõistab, juhatab Adamale ka tema toiduse kätte; „Waadake“ ütles ta, „ma olen teile annud kõik rohud, mis seemet kannawad, mis kõige maa peal on ja kõik puud, kus peal puu wilt on, mis jee- met kannab, jee peab teile roaks olema“. Kui inimene aga Paradiisist wälja saadeti, sai tema luba enda eluülespidamiseks maa harimise läbi pattu needmise all ka „wälja rohtu“ toiduts tarwitada.

Põlluwili, juurewili, kannawili ja puuwili on Looja poolt wälja walitud toidus meile. Need söögid lihtsalt ja loomuliselt walmistud, on kõige terwemad ja toitwamad. Nad annawad jõudu, kestwust ja teritawad mõistust, mis arendamata, äritawa toiduse läbi ialgi ei wõi kätte saada. Aga ei mitte igad söögid, mis omast kohast terwed on, ei ole meie tarwituste jäuks igal juhtumisel ühtewiisi mõõduandwad. Seepärast peaks toitude walikul väga ettevaatlik olema. Meie toidus peaks aastaajale, kliimale, milles meie elame ja meie töö ja tegewusele wastama.

Terwe inimese mõistus kuuldu õige eluwiihde sekka

Kõik inimesed ei wõi ühesugust toitu tarwitada. Mis ühele hea on ja hästi maitseb, wõib teisele kahjulikuks saada. Ühed ei wõi piima kannutada, kuna teised jälle endid sellest toidawad. Ühedele on kuwatud ubad ja herued terwed, kuna teised neid hoopiski tarwitada ei wõi. Seepärast on wõimata ühte muutmata lasku ehk seadust üles wõtta, iga ühele seda kindlaks määrates. Aga keha toitwate söökidega warustada, on iga majapidaja esimene kohustus. Ennem olgu riie ja majariistad wäheha hinnalised, kui et tarwilisi toitudid sellepärast piiratakse.

Neemia elukusse — meie elukusse.

Neemia oli üks viimastest wana seaduse prohvetidest. Arwatakse, et tema umbes Malafi ajal elanud. Tema elas ühel ajal, mil Iisraeli rahwas Jumalast äralangenud oli. Nii mõndagi wõime meie sellest ijeäralisest ja kohalast Jumala mehest õppida. Mõtelge tema palwe peale, kui tema Iisraeli langemise pärast ennast Jumala ees alandas. Tema paastas ja palus ja tunnistas oma ja oma rahwa pattusid. Neem. 1, 4—7. Inimese elus on nii mõndagi, mis tema Jumala ees tunnistama, ja mis eest ta kahetsema ja meelt parandama peab, kui tema Jumalaga ligemasse ühendusesse astuda tahab. Kui weel üks patt meie südames on, mis meie mitte walmis ei ole maha panema, siis ei ole meie palwest ühtegi kasu. Kui ma omas südames oleks nurjatu asja peale waadanud, siis ei oleks Iisand mind mitte kuulnud. Laul 66, 18. Neemia oli üks palwe mees. Kõigis oma juhtumistes ei muretsenud tema mitte, waid lasi kõik oma palumised palwe ja ohkamise läbi tänuga Jumalale teada saada. Wilip. 4, 6. Tema palus ka meie Jumala töö eest. Gestpalwe ühe töö eest äratas osawõtmiist selles ja sunnib käsa külge panema. Meie leiame tema juures täit misiooni waimu. Kui kuninglik ametnik jättis tema oma koha Susani lossis ja heitis kui Iesaja end Iisanda juhatusse alla palwega: „Waata siin ma olen läkita mind.“ Ies. 6, 8. Neem. 2, 5. Kes on täna walmis, kui Jumal seda tahab, wu pärast au, rikkust ja kohta maha jätma? Iisjandal on ka täna niisugusid inimesi, kes seda teewad, aga — ainult wähe.

Oma uue töö põllule Jerusalemma jõudes, ei anna ta oma suuruist mitte tunda ega ei sea oma isikut esimise plaani peale, waid algab Iisandaga waikselt oma tööd leidub inimesi, kes hea meelega oma enese isiku üle kõnlewad ja wälja räägivad kõik mis nad teha soowiwad. Neemia ei olnud mitte nende hulgast. Töö peab töötegija eest kõnlema. Esimine, mis ta tegi, oli see, et ta linna järele waatas. Peale selle, kui ta üht üleüldist waadet saanud ja selle ülesande tähtsust ja raskust ära tunnud, ei jäänud ta mitte julguseta seisma, waid kutsus rahwast üles ehitusele. Inimesed, kes mitte tööd ei hääbene, waid kes tüdimata töötawad kuni nad eesmärgile jõuawad, need on need diged jõud mis meil tarwis on. Seisuford, mis Neemia Jerusalemmas ees leidis, ei olnud temale hoopiski mitte julgustaw. Rahwas ei olnud mitte jõukas ja haritud, siin ei olnud ühtegi mõju. Kõik ümberkaudsed rahwad waatastiwad põlgusega juutide peale alla. Müürid olid lagunened ja suurte pragudega.

Kas ei ole ka tänapäew Kristuse kogudusega niisamasugune lugu? Need wähesed usklikud saawad põlgtud, kirik annab üht waremete ja segaduse pilti. Niisama kui seekord peawad ka nüüd müürid ülesehitud ja praud ärarandatud jaama.

„Ja need kes jiuust on peawad üles ehitama, mis igawesest ajast paljaks tehtud, raja alused kohad pead ja ülesehitama, et nemad jääwad põlwest põlweni ja ju nimi peab olema see, kes praud kinni paneb, kes jälle tee rajab parandab, et wõib elada. Kui ja oma jalga ei laje hingamisepäewal käia, et ja ei tee mis sinu meele pärast on, mu pühapäewal, kui ja nimetad hingamisepäewa röömustuseks, mis Iehowa püha inimesele ruleb austada ja austad seda, et ja ei tee oma wiisid mõdda ja ei tee mis sinu meelepärast on ja tühja kõnesid ei räägi.“ Iis. 58, 12, 13.

Hingamisepäew, see seitsemes päew on kaua laastatud olnud. Konstantin Suure ajast jaadit (321 aas. pär. Kr.) on see ikka rohkem ja rohkem pühapäewa käju läbi kõrwale rõhutud saanud, aga täna saab ka see pragu kinni tehtud ja ka weel nii mõnigi teine tõde, mis inimeste õpetuste all warjul olnud, walgusele toodad. Nii waz Neemia läbi julgustatud läheb röönuga tööle. Kõik ehitawad: Preestrid, kaupmehed, kullajepad, apteekrid ja ka naised. Neem. 3, 1—32. Kui Iisandal kuskil töd on, seal ei ole ka waenlane umine. Adama langemise ajast saadit ei ole Iisand ühtegi tööd ega ettewõttet forda saatnud, ilma et tal seal juures mitte tööiste wastupanemistega tegemist pole olnud. Kui saadan meid takistamata töötada lasch, siis sünnib see ainult siis, kui ta näeb, et meie tööl mitte suur tähtsus ei ole. Saniballat ja Tobia, Arabia, Ammoni ja Astoti rahwad ja kõik Jumala waenlased pilkasiid juutisid. Neem. 4, 1—3. Pilkamine on üks wägew sõjariist ja hoiab nii mõndagi tagasi awalikult tunnistamast; aga Neemia on mõistlik ja ei pane seda mitte tähele. Ta palub: „Kuule meie Jumal, et meid wäga laimatakse ja maksa meie laimamine nende kätte.“ Neem. 3, 36. Kui sina ühte kohta Jumala pärast astud ja kui ja seal ka ainu ükfi seisma peaksid, siis ei saa see mitte kaua kestma, kuni ka teised su juure tulewad ja sinuga ühest tööst kinni hakkawad. Jumal oli Neemia kõrwal ja kõik takistused ybidwad taganema. „Dns Jumal meie poolt, kes wõib meie wasiu panna?“ Room. 8, 31.

Uga kui Saniballat nägi, et praud kinni tehtud saiwad, sai tema wäga wihaseks ja tema ühendas end oma selfilistega Jerusa-

lemma vastu sõbima. Neemia jät küllalt warakult hoiatud, nii et ta wõis tarwilikuid ettewalmistusi teha.

Ka tänapäew wõiwad tõe waenlased Jumala ja tema töö pärast wihast turtsuda, aga nemad ei wõi seda mitte takistada. „Sest inimeste tuline wiha peab ju au ülestunnistama; ja wõtob mis suurest tulisest wihast järele jäänud, kui wõõ wõõle panna.“ Paul 76, 11.

Mõne aja pärast jai Neemia sõbraliku läbirääkimisele Ono orgu kutsutud. Ehk küll see kütse mittu korda tuli, siiski andis Neemia alati ühe wastuse. „Ma olen suurt tööd tegemas, ma ei wõi mitte alla tulla“. Neem. 6, 2—4. Kui tihti saawad kristlased ka Ono orgu, kuhu saatan neid meelitada mõistab, kutsutud. Kõik mida maailm meie kõige sõbralikumatel teedel pakub, peab selleks pidama. Kas ei ole ja seda weel tunnub? Aga jääme ka meie, nii kui Neemia töö juure ja teenime Jumalat. Kui enam midagi ei aitanud, wõttis saatan wiimastest abinõust kinni. Tobia ja Saniballat wõitfiwad üht prohwetit oma alatu plaani jäuks ja nad palkasid seda Neemiale nõu andma, et ta templi lähets ja nad siis Neemiat sel kombel tappa wõitfiwad. See mees ütles Neemia wastu: „Tulgem kokku

Jumala kotta teist templit ja pangem templit uffed luffu, sest nemad tulewad siud ära tapma, dieti wõõse tulewad nemad siud ära tapma.“ Neem. 6, 10. Müüd oleks Neemia mõinud kergesti petetud saada, aga tema ütles: „Kas niijugune mees, kui mina peab põgenema? ja kas on seefugune kui mina, et ta wõtaks tempelisse minna, et ta wõiks elusse jääda? Ei ma lähe mitte sinna“. Salm 11. Peale selle, kui ta selle nõu oli ära lütkanud, tundis ta, et see mees üks wale prohwet oli. Neemia jäi seisma oma koha peale, töö juure. Müürid jaiwad walmis, wärawad külge pandud ja töö oli lõpetatud. Sarnasi kogemusi saab ka Jumala rahwas wiimastel päewadel tegema. „Sest wale kristused ja waleprohwetid saawad üles tõusma ja suuri tähti ja imetegusid tegema, et nemad saaksid effitada ka neid, kes ära walitsetud on, (kui see wõiks sündida)“. Matt. 2, 24. Aga kes Jumalat, tema tööd ja tött armastab saab findlaks jääma, nagu Neemia ja Jumala tööd lõpetada aitama. „Ja kes otjani jääb kannatama, see peaseb“. Matt. 24, 13. „Seepärast mu armjad wennad, olge findlad, liikumata Issanda töö sees ja teie teate, et teie töö Issanda sees ei ole tühine.

Ajakohased Waimulikud kõned

peetakse järgmistes linnades iga reede, laupäewal, kell 7 ja pühapäew kell 5 õhtu.

Tallinnas, Maakri tän. nr. 21.
Lartus, Tõõstuse tän. nr. 16 k. 8.
Narwas, Tallinna tän. nr. 6.
Pärnus, Tallinna Posti tän. nr. 6.
Kuresaares, Rubermangu tän. nr. 6.
Saapjalus, Sadama t. nr. 6.
Nõmmel, Kase tän. 5.
Paltiskis, Kadriina tän. nr.

„Tõe Wahimees“

ilmub igas kuus ajakohase, teadusliku, waimuliku ja terwise õpetuse sisuga. Hind 4 m.

Tellimisi wõetakse wastu

Tallinnas. Maakri tän. nr. 21.

„Tõe Wahimees“

Kristlik missiooni leht käsu ja tunnistuste põhjal, ilmub igas kuus, rahwuswahelise missiooni seltsi, Kristlik 7-da päewa Adwentisti Eesti Ühisuse kulul.

Toimetus asub,

Eestis, Tallinnas: Maakri tän. nr. 21.

Saksamaal: Würzburg, Postfach nr. 67.

Amerika: U. S. A. Detroit Mich., 3929 Hamilton Ave.

Rootsis: Sala

Schweitsis: Frutigen, (Kt. Bern) „Haus Waldeck“.

Hollandis: Den Haag, von der Vennestraat 67 II.

Ungaris: Kecskemet, Pogány Lajos Postafiók.

Rumenias: Biasso, postafiók 49.

Daanis: Hadersleben, Moltrupvej 32.

Wastutaw toimetaja J. Rosenbergh.

Wäljaandja: Kristlik 7-da päewa Adwentistide Eesti Ühisus, Tallinnas, Maakri tän. nr. 21.

S. Papp'i trükk, Kuresaares.